

Závan histórie

Dnešná reštaurácia u Tómana v centre Brna má za sebou dlhú históriu. Vznikla ešte v tridsiatych rokoch ako Tomanova cukráreň, pričom za dlhé roky postupne prišla o svoj prvotný ráz. Nový majiteľ sa rozhodol nielen prinavrátiť budove pôvodnú slávu, no pridať aj niečo navyše...

TEXT KATARÍNA ORVISKÁ FOTO LUKÁŠ HAUSENBLAS, ARCHÍV STUDIA ID

POČTA UMENIU

Apartmán vzdáva hold brnianskej výtvarnej, hudobnej a divadelnej scéne. Autorky navodili „bohémku“ atmosféru interiéru nielen využitím štýlových sedačiek, obrazov a klavíra, ale aj samotnou bielo-čierno-hnedou farebnosťou. Motív klavíra umocňuje skrinka, ktorá štýlom dvierok odkazuje na klávesy. Netradičným riešením je poukladanie obrazov na poličky bez zavesenia.

Na prízemí a na prvom poschodí domu situovaného v samotnom srdci Brna – na Námestí slobody – fungovala od tridsiatych rokov minulého storočia Tomanova cukráreň, ktorá sa neskôr stala sídlom cukrárne a kaviarne Nitra. Následne sa niekoľko rokov dom prenajímal a slúžil najprv ako obchod s obuvou a napokon ako obchod s hudobníkmi. V priebehu času prešla budova niekoľkými necitlivými úpravami. V tomto stave prešla do rúk nového majiteľa. Ten chcel v objekte vytvoriť pivovar nachádzajúci sa v suteréne a dvoch ďalších podlažiach a na zvyšných piatich zriadiť apartmány na prenájom. Jeho požiadavkou bolo vytvoriť štýlovo unikátnu reštauráciu a zároveň chcel, aby jednotlivé apartmány na ňu ideovo nadväzovali. Na uskutočnenie svojich veľkolepých plánov si prizval v Spojenom kráľovstve pôsobiacu architektku Ivanu Linderovú a Dagmar Zvoničkovú. Počas realizácie rekonštrukcie interiérov firma majiteľa spolupracovala s Národným pamiatkovým ústavom. Ich spoločnou snahou bolo zachovať a zachrániť čo najviac dobových prvkov. Tie boli počas prvej fázy rekonštrukcie dôsledne opravené a ak to bolo nutné, nahradené replikami. Odkryté a zreštaurované boli historické tehlové klenby, funkcionalistické okná na druhom poschodí opravili pôvodnou technikou, došlo k vyčisteniu mramorového obkladu schodiska a opravili a podsvietili historickú vitráž na medziposchodí. Architektky sa snažili zachovať originálnu atmosféru pôvodných priestorov, no zároveň jej chceli dodať súčasnú tvár. Spolu s pánom Cibulkom, brnianskym historikom, zbierali informácie o minulosti domu, jeho majiteľoch a známych osobnostiach, ktoré niekdajšie kaviarenské priestory navštevovali. Pamiatkou na týchto ľuďoch sú texty a dobové fotografie, ktoré zdobia steny a schody reštaurácie. Interiér tak nesie odkazy na minulosť prelínajúce sa s industriálnym štýlom a pivnou tematikou. Dôležitú úlohu v návrhu zohralo osvetlenie. Veľké industriálne ladené stropné svetlá umocňujú atmosféru priestoru, zatiaľ čo bodové svetlá rozmiestnené po obvode stropov osvetľujú historické klenby. Povrchy stien sú upravené špeciálnou technikou imitujúcou hrubé vápenné omietky. Industriálny ráz interiérov dopĺňajú tabule z ľahokovu zavesené v oceľových rámoch na stenách a bare na prvom poschodí a oceľový nábytok navrhnutý a vyrobený na mieru. Podobným postupom boli prestavané aj apartmány. Ich inšpiráciou sa stalo samotné mesto Brno. Po diskusiách s majiteľom a prieskume názorov miestnych obyvateľov na ich vlastné mesto vytvorili architektky päť tém pre päť poschodí, ktoré majú najlepšie vystihovať charakter mesta. Apartmány na treťom poschodí tak odkazujú na brniansky okruh Grand Prix. Svojím štýlom pripomínajú autodieliňu. Industriálny ráz zdôrazňujú odhalené pôvodné tehlové steny, osvetlenie, oceľový nábytok, fotky známych jazdcov či vystavené súčiastky starých motoriek. Štvrté poschodie nadväzuje na bohatú brniansku funkcionalistickú tradíciu, keďže toto mesto patrilo k centráram tohto štýlu. Nábytok z ebenového dreva, podsvietené onyxové steny, nábytok z ohýbaných kovových rúrok, chrómové

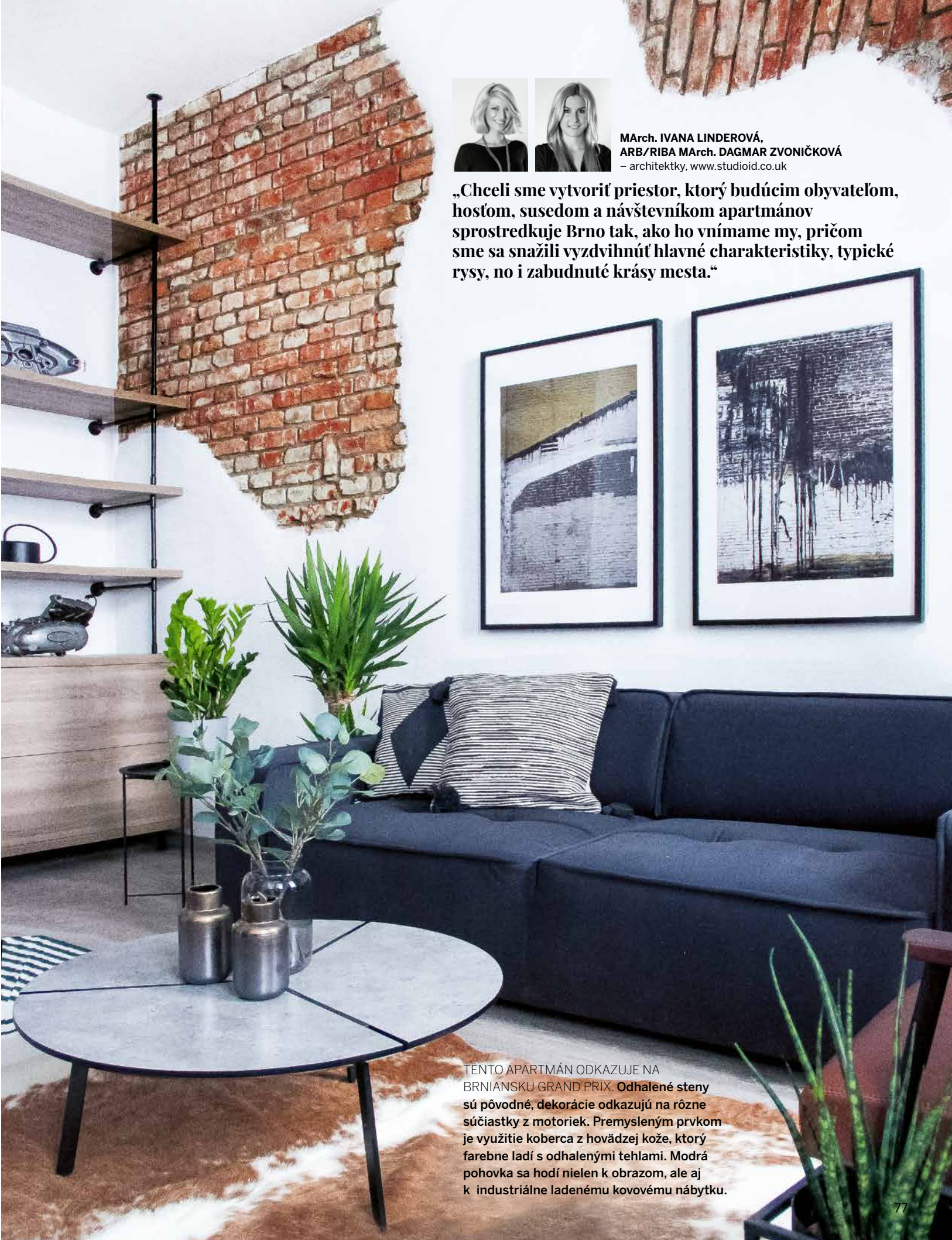
OBÝVAČKA na siedmom poschodí odkazuje na tradíciu „mestských lázní“. Štýlovo a dispozične je prepojená s jedálňou a kuchyňou. Všetky použité materiály sú ladené do teplých zemitých farieb a doplnené množstvom zelene. Originálnym prvkom sú vkusne skombinované solitérové dekorácie a rad svietidiel za sebou.

detaily a modernistické maľby sú odkazom na toto prosperujúce obdobie. Piate poschodie je korunované vysokými stropmi, biele steny zdobia tematické obrazy, grafiky, plagáty z predstavení Národného divadla, portréty významných brnianskych umelcov či sylaby známych hudobných diel. Týmto spôsobom vzdali architektky hold divadelnej, výtvarnej a hudobnej scéne tejto metropoly. Apartmány na šiestom poschodí sú inšpirované známymi kazematami, podzemným väzením, ktoré je súčasťou hradu Špilberk. Ako väznica ideologických oponentov slúžili už za Habsburskej monarchie, neskôr poslúžili aj počas 1. a 2. svetovej vojny. Cieľom autoriek interiéru bolo vytvoriť mierne pochmúrnú až väzenskú atmosféru prostredníctvom minimalistického nábytku, monochromatických doplnkov, betónových stierok na stenách, nábytku s oceľovými konštrukciami pripomínajúcimi mreže väzenskej cely doplnené putami a ďalšími mučiacimi nástrojmi. Najvyššie položené podlažie odkazuje na tradíciu brnianskych „mestských lázní“. V tridsiatych rokoch 20. storočia, v čase svojho vzniku, disponovala základnou kúpeľňovou sanitou iba jedna tretina brnianskych bytov. Obyvatelia Brna sa preto chodievali kúpať do verejných kúpeľov. Apartmán je koncipovaný ako otvorený priestor, kde jediné deliace prvky tvoria polopriesvitné závesy doplnené skrytým osvetlením. Takmer tretinu úžitkovej plochy zaberá kúpeľňa s vlastnou saunou, tropickou sprchou a veľkou vaňou, pričom sa z nej dá vystúpiť na terasu s výhľadom na námestie.

MArch. IVANA LINDEROVÁ,
ARB/RIBA MArch. DAGMAR ZVONIČKOVÁ
– architektky, www.studioid.co.uk

„Chceli sme vytvoriť priestor, ktorý budúci obyvateľom, hosťom, susedom a návštevníkom apartmánov sprostredkuje Brno tak, ako ho vnímame my, pričom sme sa snažili vyzdvihnúť hlavné charakteristiky, typické rysy, no i zabudnuté krásy mesta.“

TENTO APARTMÁN ODKAZUJE NA BRNIANSKU GRAND PRIX. **Odhalené steny** sú pôvodné, **dekorácie** odkazujú na rôzne súčiastky z motoriek. Premysleným prvkom je využitie koberca z hovädzej kože, ktorý farebne ladí s odhalenými tehliami. Modrá pohovka sa hodí nielen k obrazom, ale aj k industriálne ladenému kovovému nábytku.

APARTMÁN ODKAZUJE NA FUNKCIONALISTICKÚ TRADÍCIU BRNA. Skriňa z ebenového dreva s ónyxovou tabuľou je vkusne skombinovaná s nábytkom z ohýbaných kovových rúrok a vzorovaným kobercom. Celková farebnosť je tlmená, pričom najviac vyniká ónyxová tabuľa a vzorovaný koberec. Ten dokáže v triezvo zariadených interiéroch vyniknúť.

VILA TUGENDHAT

Autorky si za inšpiráciu tejto miestnosti vzali brniansku vilu Tugendhat od svetoznámeho architekta Miesa van der Rohe. Ónyxová tabuľa, chrómové detaily, nábytok z ohýbaných kovových rúrok, využitie ebenového dreva, vzdušné priestory či vzorovaný koberec sú charakteristickými prvkami tejto svetovo uznávanej pamiatky dokončenej v roku 1930.

OSVEDČENÝM TRIKOM DIZAJNÉROV
je využívanie troch farieb v miestnosti v pomere
70 : 20 : 10. Dominujúcimi farbami sú
červeno-hnedá a čierna, pričom najmenej použitou
a zároveň najvýraznejšou farbou je modro-sivá
uplatnená na pohovke. Zaujímavým riešením
je ladenie nábytku v jednom duchu,
keď sa motív čiernych oceľových rúrok opakuje
na skrini, sedačkách aj stolíku.

SAUNA

V súčasnosti sa sauna stáva cenovo dostupnou.

Pravidelné saunovanie posilňuje imunitu a správnu funkciu srdca, pľúc a obličiek. Pomôcť môže aj pri bolestiach pohybového aparátu a alergiách. Saunu možno umiestniť do akejkoľvek miestnosti, dôležité je však správne zmontovanie drevených dielov.

Z KÚPEĽNE (na siedmom poschodí) sa dá plynule prejsť na terasu. Okrem bežnej sanity tu bola zabudovaná aj sauna, ktorej drevený povrch vizuálne dominuje celej miestnosti. Akúkoľvek kúpeľňu možno oživiť skombinovaním (umelého) kameňa s drevom, prípadne pridaním skla.

» Netradičné solitérne dekorácie dokážu zaujať na prvý pohľad a dodať priestoru punc nevšednosti. Aj takáto dekorácia však potrebuje ladiť s celkovým vyznením interiéru.

ČIERNO-BIELE INTERIÉRY pôsobia vznešene a tajuplne zároveň, pričom v nich perfektne vyniknú farebné obrazy či knihy. Okrem obrazov možno zarámovať a vystaviť i grafiku či notový zápis vašej obľúbenej skladby. V apartmánoch možno nájsť aj nápadité dizajnérske skvosty, akým je nepopierateľne aj plastové kreslo s tvárou Nemo od talianskej značky Driade, ktoré navrhol dizajnér Fabio Novembre ešte v roku 2010. Biela tvár je odkazom na grécke sochárske umenie, v ktorom je hlavným protagonistom často práve ľudská postava.

1

2

3

4

1 AUTORKY V REŠTAURÁCII KOMBINUJÚ industriálny štýl s odkazmi na minulosť a pivovarnícku tematiku. **2** KOVOVÝ NÁBYTOK a svetidlá, kovové dekorácie, v tomto prípade tabule z ľahokovu so zavesenými fotografiami a tehlové klenby sú pre industriálny štýl typické. **3** ZJEDNOCUJÚCIM PRVKOM INTERIÉRU SÚ DREVENÁ DLAŽBA, TEHLOVÁ KLENBA, KOVOVÝ A DREVENÝ NÁBYTOK, ZELENĀ A INDUSTRIÁLNE OSVETLENIE. Jednotlivé časti reštaurácie sa svojím vzhľadom zľahka líšia. **4** PRED NADROZMERNÝM OKNOM je po celej dĺžke umiestnený barový pult. **5** VO VEREJNÝCH TOALETÁCH boli uplatnené vzorované čierno-biele kachličky. Architektky ich doplnili o čiernu sanitu a doplnky. Presklené dvere s vitrážou sú taktiež originálnym prvkom. **6** SCHODISKO s epoxidovou povrchovou úpravou nesie na stupňoch mená známych brnianskych osobností. **7** DOMINUJÚCIMI FARBAMI reštaurácie sú červená, čierna a hnedá.

5

6

7

ŤAHOKOV

Ide o kovový materiál, ktorý vzniká nastrihávaním a pretláčaním tabule plechu, čím vzniká pravidelný ozdobný raster.

Zväčša sa používa na výrobu plotov, zábradlí či ako súčasť kovových fasád. V tejto reštaurácii však architektky dokázali, že môže byť pútavou dekoráciou barového pultu aj rámom na fotografie.

